

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 - 4 คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลาศึกษา 3 เดือน ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2554

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 - 4 ที่ศึกษาที่คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ ในปีการศึกษา 2553 รวมทั้งสิ้น 388 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 - 4 ปีการศึกษา 2553 คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ ซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยหรืออยู่ในระหว่างการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรและยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 197 คน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ได้กลุ่มตัวอย่าง 63 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 125 คน

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ได้กลุ่มตัวอย่าง 68 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 133 คน

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้กลุ่มตัวอย่าง 66 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 130 คน
สุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่คืนที่ (sampling without replacement) ตามบัญชีรายชื่อของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา การได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจ การให้การดูแลผู้ป่วยด้วยโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ประวัติการป่วยด้วยโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ

ส่วนที่ 2 ความรู้เรื่องการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ ความรู้ในการแยกผู้ป่วยติดเชื้อที่แพร่กระจายเชื้อทางอากาศ (airborne precautions) การแยกผู้ป่วยติดเชื้อที่แพร่กระจายเชื้อโดยฝอยละออง (droplet precautions) การแยกผู้ป่วยติดเชื้อที่แพร่กระจายจากการสัมผัส (contact precautions) คำถามมีลักษณะเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 ข้อ

การให้คะแนนข้อที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดไม่ได้คะแนน การแปลผลคะแนนความรู้ พิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดจากการแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน (ประคอง กรรณสูต, 2542) ดังนี้

ได้คะแนนระหว่าง	0 – 6	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับน้อย
ได้คะแนนระหว่าง	7 - 13	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง
ได้คะแนนระหว่าง	14 - 20	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับดีมาก

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจประกอบด้วย คำถามจำนวน 15 ข้อโดยใช้วิธีทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติมากที่สุดแบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 3 ระดับ คือ

ปฏิบัติทุกครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อทุกครั้งที่ทำให้การดูแลผู้ป่วย
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อขณะให้การดูแลผู้ป่วยเป็นบางครั้ง
ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อขณะให้การดูแลผู้ป่วย

การควบคุมคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษา

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันการติดเชื้อ 2 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญทางด้านป้องกันการติดเชื้อใน

โรงพยาบาล 1 ท่านตรวจสอบ หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านตรวจสอบแล้ว และนำแบบสอบถาม มาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index, CVI) แบบสอบถามความรู้เรื่อง การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจได้ค่าเท่ากับ 0.96 และแบบสอบถามการปฏิบัติ ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจได้ค่าเท่ากับ 1 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมา ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่หาความตรงตามเนื้อหาเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 45 คน ที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่ม ตัวอย่างจากนั้นนำแบบสอบถาม นำมาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้มีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำโครงร่างวิทยานิพนธ์ ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้ว ผู้ศึกษาจัดทำเอกสารชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมทั้งแจ้งให้ ทราบว่าการให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นไปตามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง โดยข้อมูลที่ ได้จากการสอบถามจะเก็บไว้เป็นความลับและไม่เปิดเผยเป็นรายบุคคลและนำเสนอผลการศึกษา เป็นภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใดๆต่อกลุ่มตัวอย่าง และใน ระหว่างที่ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง สามารถยกเลิกการเข้าร่วมการศึกษาได้หากต้องการ โดยไม่ต้อง อธิบายเหตุผลให้ผู้ศึกษาทราบ

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ภายหลังจากได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ศึกษาทำหนังสือผ่านบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการ รวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตรวบรวมข้อมูล
3. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาแก่กลุ่มตัวอย่าง และอธิบายการพิทักษ์สิทธิ์แก่กลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งกลุ่มอธิบายตามชั้นปี ใช้เวลาอธิบายชั้นปีละ 20 นาที
4. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามให้ตอบด้วยตนเองและรอรับกลับทันที
5. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ
2. ข้อมูลความรู้เรื่องการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละและร้อยละ
3. ข้อมูลการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อระบบทางเดินหายใจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ